

## Definicije

### Drugi sastanak

<b>Cilj</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Učenici će naučiti definirati pojmove</li><li>• Učenici će naučiti upotrebljavati definicije u debati</li></ul>
<b>Ishodi</b>	Nakon sudjelovanja na sastanku debatant će moći: <ul style="list-style-type: none"><li>• objasniti što je definicija</li><li>• navesti dijelove definicija</li><li>• objasniti funkciju definicije</li><li>• samostalno definirati pojmove</li><li>• prepoznati pogreške u definiranju</li></ul>
<b>Materijali</b>	Tablica za pomoć pri definiranju
<b>Način održavanja</b>	Online u stvarnom vremenu
<b>Metoda</b>	Rasprava, predavanje, samostalan rad, izlaganje
<b>Procijenjeno vrijeme održavanja</b>	40 minuta

#### Uvod:

Na prošlom sastanku učenici su usvojili što su dijelovi definicija te koja su obilježja definicija. Današnji sastanak će staviti fokus na pogreške u definiranju te vježbe definiranja.

Definicija je objašnjenje pojma koje uključuje samo taj pojam i niti jedan drugi. Definicija nekog pojma ima dva dijela: *viši rodni pojam* i *vrstu razliku*. Viši rodni pojam je pojam nadređen pojmu koji definiramo. Vrsna razlika je osobina pojma koja razlikuje taj pojam od svih ostalih pojmova unutar našeg višeg rodnog pojma. Npr: trokut je geometrijski lik sa tri kuta. Geometrijski lik je ovdje viši rodni pojam koji osim trokuta uključuje i sve druge geometrijske likove, a tri kuta je vrsna razlika po kojoj se trokut razlikuje od svih ostalih geometrijskih likova.

Prepoznavamo četiri pogreške u definiranju:

1. netočne definicije: primjer: Trokut je učenik s tri jedinice
2. preširoke definicije (one koje uključuju i druge pojmove osim onog pojma koji želimo definirati): primjeri Trokut je geometrijski lik
3. preuske definicije (one koje ne uključuju sve pojmove unutar pojma koji želimo definirati) primjer: Trokut je geometrijski lik sa tri kuta od 60 stupnjeva
4. kružne definicije (one koje definiraju pojam koristeći isti taj pojam) primjer: Trokut je trokutasti geometrijski lik.

Kod definiranja pojmova trebamo imati na umu i obilježja definicija:

1. Objektivne
2. Poštene prema afirmaciji i negaciji
3. Provjerljive (možemo provjeriti tu informaciju preko nekog članka, enciklopedije itd.)
4. Oprimjerene (Mogu sadržavati primjer no to nije nužno - npr. u tezi Treba zabraniti nasilne video igre debatanti navedu primjere nasilnih video igara)

Definicija ima za cilj postaviti afirmaciju i negaciju u ravnopravan položaj što se tiče pojmova koji se koriste u debati. Definiramo sve one pojmove u tezi za koje postoji mogućnost da ih debatanti sa strane afirmacije ili negacije i sudac ne doživljavaju isto (U debati je uvijek potrebno prije uvođenja debatnog casea razjasniti sve nejasnoće kako bi se debatni sukobi tj. clashevi što bolje razvijali kroz argumente).

Definicije su objektivno analizirani pojmovi iz teze i prvi su dio debatnog casea. Nakon njih slijede dijelovi debatnog casea kriterij te argumenti.

**Trajanje: 15 min**

**Aktivnost voditelja: Uvodna vježba definiranja**

Voditelj dodjeljuje učenicima dva ili tri pojma (ovisno o veličini grupe) koja samostalno moraju definirati, sa svim dijelovima definicija. Voditelj vježbu započinje tako da samostalno odabere pojam i definira sa njegovim dijelovima. U slučaju da se debatant ne može samostalno sjetiti, preporučamo voditelju da ga navodi potpitanjima. Nakon samostalnog rada učenika voditelj upućuje na obilježja odnosno karakteristike definicija te na dijelove definicija. Nakon samostalnog rada, voditelj i debatanti u moderiranoj raspravi analiziraju rezultate vježbe.



Primjeri pojmova za definiranje su:

Ova tablica služi za pomoć nastavnicima te ima odvojene primjere definicija. Navedeni pojmovi mogu se definirati i drugačije. Linijom su odvojeni dijelovi definicija:

1. Nokat - rožnata tvorevina | na vrhu prsta
2. Poštar - zanimanje | donosi poštu
3. Voda - tekućina | sastava H<sub>2</sub>O
4. Oko - organ | za vid
5. Plavetni kit - sisavac | najveći
6. Dimnjačar - zanimanje | čisti dimnjak
7. Led - zamrznuta | voda
8. Kružnica skup - točaka | jednako udaljen od jedne točke
9. Himna - službena | pjesma
10. Koža - organ | najveći
11. Motocikl - motorno vozilo | 2 kotača
12. iPhone - mobitel | tvrtke Apple
13. Zagreb glavni grad | RH
14. Biologija - znanost | o živom
15. Kosa - rožnata tvorevina | na tjemenu
16. Traperice - hlače | od traperera
17. Narukvica - nakit | oko ruke
18. Venera - planet | drugi po redu od Sunca ili rimska božica | ljubavi i ljepote
19. Poplava - izljev vode | iz korita
20. Blagovaonica - prostorija | namijenjena jedenju
21. Pidžama - odjeća | za spavanje
22. Ogrlica - nakit | oko vrata
23. Trepavice - dlake | na kapku
24. Trajekt - plovilo | za prijevoz automobila
25. Otok - dio kopna | okružen vodom
26. Udžbenik - knjiga | sa gradivom
27. Košarka - sport | lopta i koš
28. Pekar - zanimanje | peče krušne proizvode
29. Janje - mladunče | ovce
30. Azija - kontinent | najveći

**Aktivnost debatanata i očekivani odgovori: Debatanti slušaju voditelja i počinju raditi na svom zadatku.**

Kao što je navedeno, debatanti samostalno definiraju pojmove. Debatanti i voditelj će na kraju vježbe zajednički analizirati ispravnost definicija debatanata. Debatanti gledaju izrađene definicije sa prijašnjih sastanaka.

**Trajanje: 10 min**

**Aktivnost voditelja: Zajednička izrada definicija na odabranim tezama**

Voditelj zadaje debatantima nekoliko teza te moderira raspravu odabira pojmova koje trebaju definirati navodeći ih pitanjima.

Nakon što učenici odaberu pojmove koje treba definirati voditelj ih navodi na odgovor o dijelovima definicije i obilježjima pitanjima poput „Uključuje li ova definicija još neki pojam?“ i „Uključuje li ova definicija sve što uključuje pojam koji definiramo?“.

Možete koristiti i primjere koje su debatanti samostalno smislili u prijašnjoj vježbi ili dolje navedene pojmove:

1. Treba se baviti sportom
2. Treba uvesti školske uniforme
3. Treba zabraniti maloljetne influencere
4. Roditelji bi trebali nadzirati elektronske uređaje svoje djece
5. Youtube donosi više štete nego koristi
6. Treba zabraniti kockanje
7. Učenici bi u školi trebali imati samo zdrave obroke
8. Zoološke vrtove treba zabraniti

**Aktivnost debatanata i očekivani odgovori: Debatanti slušaju voditelja i u moderiranoj raspravi sudjeluju u zaključivanju što su pojmovi koje treba definirati.**

Debatanti na pojmovima iz teze stvaranju definicije sa svim njezinim dijelovima te provjeravaju da li je definicija objektivna, poštena, provjerljiva i ima oprimjerenje.

**Trajanje: 7 min**

**Aktivnost voditelja: Voditelj zadanje debatantima zadatak sa samostalan rad naprave primjere pogrešaka u definiranju.**

Voditelj može podijeliti debatantima zadatak po uzoru na dolje priloženu tablicu da samostalno smisle definiciju koja je pogrešna te objasne koja je to pogreška definiranja i kako ju možemo ispraviti. U slučaju da učenici ne mogu samostalno smisliti pojmove, voditelj im dodjeljuje pojmove iz gornje vježbe ili primjere debatnih teza iz kojih mogu odabrati pojam.



POGREŠKE U DEFINIRANJU

1. Netočne definicije: primjer: "trokut je krug s tri jedinice"; "građanin je osoba koja nema državljanstvo".
2. Preširoke definicije: primjer: "bolnica je institucija" gdje fali dodatno objašnjenje i suženje.
3. Preuske definicije: primjer: "bolnica je institucija koja se bavi bolesnim umirovljenicima" gdje je objašnjenje previše suženo samo na jednu skupinu ljudi i bolesnika.
4. Cirkularne definicije: primjer: "građanin je osoba koja ima građanske dužnosti" iz čega vidimo da je ovo definicija koja definira pojma koristeći isti taj pojam.
5. Negativne definicije: primjer: "demokracija je politički sustav koji nije monarhija"

**Aktivnost debatanata i očekivani odgovori: Debatanti samostalno, uz pomoć voditelja rješavaju zadatak.**

**Trajanje: 8 min**

**Aktivnost voditelja: Moderirana rasprava i analiza rezultata.**

Voditelj napominje debatantima da zapisuju odgovore i definicije ostalih debatanata.

**Aktivnost voditelja i očekivani odgovori: Debatanti iznose svoje definicije.**

Debatanti zapisuju odgovore ostalih debatanata te komentiraju rezultate. Sudjeluju u moderiranoj raspravi

